

SOS2100 Klasse og ulikhet V23

Sist semester ga jeg emnet en middels stor overhaling. I år gjør jeg mindre justeringer, som i all vesentlighet går ut på kutt for å få pensumet og emnet kortere, mer oversiktlig og enklere. Jeg tar ut boka om helseulikhet og bytter den ut med kapittelet fra *Arbeiderklassen*: dette dels basert på at selv forfatteren av boka vi hadde om helseulikhet skrev i en anmeldelse av *Arbeiderklassen* at kapittelet om helseulikhet der fungerer som en fin introduksjon. Jeg har også sløyfa den lengre diskusjonen om klassisk klasseteori, fordi vi med revisjonen i SOS1100 gir dette noe mer plass der.

Emnebeskrivelse og læringsmål

Emnet gir en teoretisk og empirisk innføring i klasse og ulikhet, hvordan det skapes, opprettholdes og får konsekvenser for samfunnslivet. Teoretiske innfallsvinkler utdypes med bidrag fra nyere forskning på området.

Tematisk tar kurset utgangspunkt i klassebegrepet og klasseanalysen. Emnet tar for seg de klassiske perspektivene på hva klasse er og hvor det kommer fra. Derne st sporer vi dette ut i konkrete empiriske undersøkelser av hvordan klasseskillene kommer til uttrykk i samfunnslivet gjennom økonomisk ulikhet, sosiale ulikheter i helse, sosial mobilitet, kultur og livsstil og politikk. Vi fokuserer også på hvordan klasse samvirker med ulikheter i kjønn og etnisitet. Emnet tar også opp hvordan alt dette krystalliserer seg i studier av overklassen og arbeiderklassen i dagens Norge.

I arbeidslivet vil innsikt i hvordan samfunnets ulikhetsstrukturer utarter seg være av stor verdi i offentlig, så vel som privat sektor. Forståelse av ulikhet kan anvendes i en rekke arbeidssituasjoner slik som eksempelvis administrasjon, organisasjonsliv, samfunnsplanlegging, formidling eller utredning og analysearbeid.

Kunnskap

Du skal:

- Kjenne hovedtrekkene i klasseteori fra Marx og Weber
- Kjenne hovedtrekkene i hvordan klasseteori konkretiseres og operasjonaliseres
- Kjenne hovedtrekkene i økonomisk ulikhet mellom klasser i Norge
- Kjenne de viktigste forklaringene på sosiale ulikheter i helse
- Kjenne de mest sentrale begrepene i studiet av sosial mobilitet
- Kjenne hovedtrekkene i forskning på sosial mobilitet i Norge og ellers
- Kjenne til hovedlinjer i forskningen om klasse og kultur
- Kjenne de sentrale posisjonene og funnene i forskning på klasse og politikk
- Kjenne til hva som menes med interseksjonalitet og hvordan det kan anvendes for å forstå samfunnsforhold

Ferdigheter

Du skal:

- kunne benytte relevante begreper, teorier og empiri i analyser av klasse
- kunne problematisere grunnleggende antagelser og perspektiver på feltet
- kunne redegjøre for forskjeller og likheter mellom ulike teoretiske perspektiv
- kunne drøfte styrker og svakheter, fordeler og ulemper med de ulike perspektivene
- kunne se ulike empiriske funn i sammenheng, både med henblikk på hvordan de sammenfaller og hvordan og hvorfor de evt står i motsetning til hverandre
- kunne presentere dette i skriftlige arbeider og følge akademisk henvisningsskikk
- kunne vurdere fremstillinger av sosial ulikhet i et faglig perspektiv

Generell kompetanse

Du skal:

- kunne tenke analytisk om sosiale fenomener
- oppøve evne til akademisk redelighet og faglig fremstilling

SOS2100 V23 Ulikhet, klasse og lagdeling

Pensum v23

Lærebok

Atkinson, Will. 2015. *Class* Cambridge, England ; Malden, Massachusetts ; Cambridge, England ; Malden, Massachusetts :: Polity.

Strukturasjonen av klasseforhold og det sosiale rommet

Toft, Maren, og Magne Flemmen. 2019. «Var klassesamfunnet noen gang på hell?» *Norsk sosiologisk tidsskrift*, nr. 2: 137–55. <https://doi.org/10.18261/issn.2535-2512-2019-02-03>.

Flemmen, Magne . 2020. «Om hva klasse er, og hvordan det virker». *Tidsskrift for samfunnsforskning* 61: 71–75. <https://doi.org/10.18261/issn.1504-291X-2020-01-09>.

Bourdieu, Pierre. 2014. «Hvad skaber en social klasse? Om grupperes teoretiske og praktiske eksistens». I *Socialt rum, symbolsk magt : Bourdieuske perspektiver på klasse*, av ■ HVAD SKABER Pierre Bourdieu, redigert av Christian Sandbjerg Hansen, 48–67. København: Forlaget Hexis.

Bourdieu, Pierre. 2006. «Kapitalens former». *Agora (Oslo, Norway)* 24 (1-02): 5–26. <https://doi.org/10.18261/ISSN1500-1571-2006-01-02-02>.

Desan, MH. 2013. «Bourdieu, Marx, and Capital: A Critique of the Extension Model». *Sociological theory* 31 (4): 318–42. <https://doi.org/10.1177/0735275113513265>.

Klasse og ulikheter i livssjanser: økonomisk ulikhet og helse

Hansen, Marianne Nordli. 2014. «Økende makt i økonomiske eliter?» I *Elite og klasse i et egalitært samfunn*, av Marianne Nordli Hansen, 106–25. Oslo: Universitetsforl.

Dahl, Espen, Jon Ivar Elstad, Åsmund Hermansen, og Kjetil A van der Wel. u.å. «‘Dødens klasseskiller’». I *Arbeiderklassen*, redigert av Marianne Nordli Hansen og Jørn Ljunggren.

Luking av mobilitetssjanser

Hjellbrekke og Korsnes 2012b. «Yrkes- og klassemobilitet». I *Sosial mobilitet*, av Johs. Hjellbrekke, 2. utg., 84–108. Oslo: Samlaget.

Hjellbrekke og Korsnes 2012a. «Utdanningsmobilitet». I *Sosial mobilitet*, av Johs. Hjellbrekke, 2. utg., 109–34. Oslo: Samlaget.

Friedman, Sam. 2016. «Habitus Clivé and the Emotional Imprint of Social Mobility». *The Sociological review (Keele)* 64 (1): 129–47. <https://doi.org/10.1111/1467-954X.12280>.

Lareau, Annette. 2002. «Invisible Inequality: Social Class and Childrearing in Black Families and White Families». *American sociological review* 67 (5): 747–76.

<https://doi.org/10.2307/3088916>.

Berg, Aurora. 2021. «Klassetilpasset rådgivning i skolen». I *Arbeiderklassen*, redigert av Marianne Nordli Hansen og Jørn Ljunggren, 1. utgave, 91–108. Oslo: Cappelen Damm akademisk.

Klasse og kulturelle skillelinjer

Flemmen, Magne, Vegard Jarness, og Lennart Rosenlund. 2018. «Social space and cultural class divisions: the forms of capital and contemporary lifestyle differentiation: Social space and cultural class divisions». *The British journal of sociology* 69 (1): 124–53.
<https://doi.org/10.1111/1468-4446.12295>.

Jarness, Vegard. 2014. «Symbolske skillelinjer». I *Elite og klasse i et egalitært samfunn*, av Marianne Nordli Hansen, 229–48. Oslo: Universitetsforl.

———. 2021. «Kulturell ulikhet og klasse». I *Ulikhet sosiologiske perspektiver og analyser*, av Vegard Jarness, redigert av Karen Christensen, Ann Nilsen, og Sigmund Grønmo, 1. utgave, 345–76. Bergen: Fagbokforlaget.

Chan, Tak Wing, og John H Goldthorpe. 2016. «Class and Status: The Conceptual Distinction and its Empirical Relevance». *American sociological review* 72 (4): 512–32.
<https://doi.org/10.1177/000312240707200402>.

Klasse og politikk

Evans, G. 2018. «Class and Politics». I *The SAGE handbook of political sociology*, redigert av William Outhwaite og Stephen P. Turner, 1–27. Los Angeles, California: SAGE.

Harrits, Gitte Sommer. 2013. «Class, Culture and Politics: On the Relevance of a Bourdieusian Concept of Class in Political Sociology». *The Sociological review (Keele)* 61 (1): 172–202. <https://doi.org/10.1111/1467-954X.12009>.

Jarness, Vegard, Magne Paalgard Flemmen, og Lennart Rosenlund. 2019. «From Class Politics to Classed Politics». *Sociology (Oxford)* 53 (5): 879–99.
<https://doi.org/10.1177/0038038519838740>.

Langsæther, Peter Egge. 2021. «Politiske klasseforskjeller i Norge». I *Arbeiderklassen*, redigert av Marianne Nordli Hansen og Jørn Ljunggren, 1. utgave, 371–90. Oslo: Cappelen Damm akademisk.

Nordhagen, Vebjørn. 2021. «Politisk fremmedgjøring og retten til å ha en mening». I *Arbeiderklassen*, redigert av Marianne Nordli Hansen og Jørn Ljunggren, 1. utgave, 391–410. Oslo: Cappelen Damm akademisk.

Hovden, Jan Fredrik. 2021. «‘Dårlige borgere?’ Arbeiderklassen i den moderne offentligheten». I *Arbeiderklassen*, redigert av Marianne Nordli Hansen og Jørn Ljunggren, 1. utgave, 353–70. Oslo: Cappelen Damm akademisk.

Interseksjoner

Bilge, Sirma, Patricia Hill Collins, og Sirma Bilge. 2020. «What is intersectionality?» I *Intersectionality*, av Patricia Hill Collins, 2nd edition., 1–36. Cambridge, UK ; Medford, MA ; Cambridge, UK ; Medford, MA :: Polity Press.

Skilbrei, May-Len. 2005. «Klasse, etnisitet og kjønn som erfaringer: Om å være vanlig, arbeidsom og anstendig». *Sosiologi i dag* 35/4: 50–68.
<http://ojs.novus.no/index.php/SID/issue/archive>.

Orupabo, Julia. 2010. «En klassereise nedover». I *Klassebilder : ulikhet og sosial mobilitet i Norge*, redigert av Kenneth Dahlgren og Jørn Ljunggren, 71–83. Oslo: Universitetsforl.

Hermansen, Are Skeie. 2013. «Occupational Attainment Among Children of Immigrants in Norway: Bottlenecks into Employment—Equal Access to Advantaged Positions?» *European sociological review* 29 (3): 517–34. <https://doi.org/10.1093/esr/jcr094>.

Friberg og Midtbøen. 2021. «Bortskjemte nordmenn og sultne innvandrere». I *Arbeiderklassen*, redigert av Marianne Nordli Hansen og Jørn Ljunggren, 1. utgave, 109–26. Oslo: Cappelen Damm akademisk.

Elite og overklasse

Rahman Khan, Shamus. 2012. «The Sociology of Elites». *Annual review of sociology* 38 (1): 361–77. <https://doi.org/10.1146/annurev-soc-071811-145542>.

Korsnes m.fl. 2014. «Innledning». I *Elite og klasse i et egalitært samfunn*, 11–24. Oslo: Universitetsforl.

Hansen, Andersen. 2014. «Klasser og eliter». I *Elite og klasse i et egalitært samfunn*, 25–38. Oslo: Universitetsforl.

Ljunggren og Andersen. 2014. «Inntektselitens bostedssegregering i Oslo, 1980–2005». I *Elite og klasse i et egalitært samfunn*, 126–43. Oslo: Universitetsforl.

Flemmen, Magne Paalgard, Maren Toft, Patrick Lie Andersen, Marianne Nordli Hansen, og Jørn Ljunggren. 2017. «Forms of Capital and Modes of Closure in Upper Class Reproduction». *Sociology (Oxford)* 51 (6): 1277–98.
<https://doi.org/10.1177/0038038517706325>.

Arbeiderklassen

Hansen og Ljunggren. 2021. «Arbeiderklassen i Norge: definisjon, sammensetning og endring». I *Arbeiderklassen*, redigert av Marianne Nordli Hansen og Jørn Ljunggren, 1. utgave, 35–60. Oslo: Cappelen Damm akademisk.

Hansen og Uvaag. 2021. «Arbeiderklassen og sosial mobilitet». I *Arbeiderklassen*, redigert av Marianne Nordli Hansen og Jørn Ljunggren, 1. utgave, 61–90. Oslo: Cappelen Damm akademisk.

Tica, Sabina. 2021. «Samfunnets usynlige førstelinje». I *Arbeiderklassen*, redigert av Marianne Nordli Hansen og Jørn Ljunggren, 1. utgave, 313–30. Oslo: Cappelen Damm akademisk.

Helland og Ljunggren. 2021. «Arbeidere og yrkesstatus i Likhets-Norge». I *Arbeiderklassen*, redigert av Marianne Nordli Hansen og Jørn Ljunggren, 1. utgave, 293–312. Oslo: Cappelen Damm akademisk.

Magne P. Flemmen
Oslo, 04.10.2022